

รายงานการศึกษาเพื่อพัฒนาป่าชุมชน

กรณีศึกษาป่าชุมชนบ้านสระแก้ว

A CASE STUDY OF SAKEAW COMMUNITY FOREST

โดย

นายहरषा เรืองชัย

HANSA RUANGCHAI

นักวิชาการป่าไม้ 5

ศูนย์ศึกษาและพัฒนาวนศาสตร์ชุมชนที่ 12

ฝ่ายป่าชุมชน

สำนักงานป่าไม้เขตสุราษฎร์ธานี

ประจำปีงบประมาณ 2543

กรณีศึกษาป่าชุมชนบ้านสระแก้ว

นายहरणा เรืองชัย

บทคัดย่อ

ป่าชุมชนบ้านสระแก้ว ตั้งอยู่ท้องที่หมู่ที่ 8 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี ได้รับการคัดเลือกจากศูนย์ศึกษาและพัฒนาวนศาสตร์ชุมชนที่ 12 สำนักงานป่าไม้เขต จ.สุราษฎร์ธานี ดำเนินการศึกษาเพื่อพัฒนาป่าชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

1. สภาพเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนบ้านสระแก้ว
2. สภาพป่าชุมชน การบริหารจัดการ และการใช้ประโยชน์
3. ทักษะคติของราษฎรต่อโครงการพัฒนาป่าชุมชน
4. ความต้องการของชุมชนในการพัฒนาป่าชุมชนบ้านสระแก้ว

จากผลการศึกษาพบว่า ชุมชนบ้านสระแก้วเป็นชุมชนเกษตรกรรม ประกอบด้วยครัวเรือนจำนวน 121 ครัวเรือน พืชเกษตรที่สำคัญคือ ยางพารา รองลงมาคือปาล์มน้ำมัน ราษฎรส่วนใหญ่อพยพมาจากจังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดพัทลุง ราษฎรเกินกว่ากึ่งหนึ่งมีรายได้มากกว่า 20,000 บาทต่อปี มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างเหนียวแน่น

สำหรับป่าชุมชนมีเนื้อที่ประมาณ 470 ไร่ ลักษณะเป็นป่าดิบชื้น พรรณไม้สำคัญคือไม้ตระกูลยาง ชุมชนมีการใช้ประโยชน์ป่าชุมชน โดยการเก็บหาของป่าเพื่อบริโภคในครัวเรือนส่วนการล่าสัตว์ห้ามไม่ให้กระทำ หากผู้ใดละเมิดจะปรับเป็นเงิน คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้ดูแลบริหารจัดการป่าชุมชน ราษฎรส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อโครงการพัฒนาป่าชุมชน

ราษฎรต้องการให้ป่าชุมชนเป็นแหล่งอนุรักษ์พรรณพืช พรรณสัตว์ และเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารมากที่สุด รองลงมาต้องการใช้ประโยชน์เพื่อการท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ

คำหลัก: ป่าชุมชนบ้านสระแก้ว, เศรษฐกิจและสังคม, ทักษะคติ, การจัดการ